

# Mga Reperensia Para sa *Pagkabuhi kag Pagministeryo* *nga Workbook Para sa Miting*

**MAYO 3-9**

## **MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | NUMEROS 27-29**

### **“Iluga ang Pagkawalay Pinasulabi ni Jehova”**

**w13 6/15 10 ¶14**

#### **Apresyaha sing Bug-os ang mga Kinaiya ni Jehova**

<sup>14</sup> Ang lima ka mag-utod nagpalapit kay Moises kag namangkot: “Ngaa bala panason ang ngalan sang amon amay sa tunga sang iya panimalay, bangud bala nga wala sia sing anak nga lalaki?” Nagpakiluoy sila: “Hatagi kami sing panublion sa tunga sang mga utud nga lalaki sang amon amay.” Nagsabat bala si Moises, ‘Amo ina ang kasuguan, kag wala na kita sing mahimo pa’? Wala, kundi “gindala ni Moises ang ila pangayo sa atubangan sang GINOO.” (Num. 27:2-5) Ano ang sabat ni Jehova? Ginsilingan niya si Moises: “Nagpamolong sing matarung ang babayi nga mga anak ni ZELOFEHAD; hatagan mo sila sing kaugalingon nga panublion sa tunga sang mga utud sang ila amay kag ipaliton mo sa ila ang panublion sang ila amay.” Ini nga eksemption gin-himo ni Jehova nga kasuguan. Ginsilingan niya si Moises: “Kon ang isa ka tawo mapatay, kag wala sing anak nga lalaki, niyan ipaliton ninyo ang iya panublion sa iya anak nga babayi.” (Num. 27:6-8; Jos. 17:1-6) Sugod sadto, ang tanan nga Israelinhon nga babayi nga may amo sini nga problema maproteksionan.

**w13 6/15 11 ¶15**

#### **Apresyaha sing Bug-os ang mga Kinaiya ni Jehova**

<sup>15</sup> Mainayuhon kag wala gid sing pinasulabi ini nga desisyon! Ginpadunggan ni Jehova ining mahuyang nga mga babayi, pareho sang iya pagpakig-angot sa mga Israelinhon nga may maayo

nga mga kahimtangan. (Sal. 68:5) Isa lang ini sa madamo nga kasaysayan sa Biblia nga nagailustrar sining makapaumpaw nga kamatuoran: Wala sing ginapasulabi si Jehova sa tanan niya nga alagad.—1 Sam. 16:1-13; Binu. 10:30-35, 44-48.

**w13 6/15 11 ¶16**

#### **Apresyaha sing Bug-os ang mga Kinaiya ni Jehova**

<sup>16</sup> Paano naton mailog ang pagkawalay pinasulabi ni Jehova? Dumduma, may duha ka aspekto ang pagkawalay pinasulabi. Kon kita wala sing pinasulabi, ginapakig-angutan naton ang iban sing alalangay. Matuod, gusto naton nga batunon ang tanan kag likawan ang pagpasulabi. Apang, mahimo magaugyon ka nga indi pirme mahapos mahibaluan kon ano ang aton pagtan-aw sa iban. Gani, paano naton mahibaluan kon bala ginatamod kita sang iban nga wala sing ginapasulabi? Sang luyag ni Jesus mahibaluan kon ano ang ginasiling sang mga tawo parte sa iya, ginpamangkot niya ang iya masaligan nga mga abyan: “Sin-o ang Anak sang tawo suno sa ginasiling sang mga tawo?” (Mat. 16:13, 14) Mahimo man naton mailog ang ginhimo ni Jesus. Puede mo pangabayon ang pila mo ka abyan nga sugiran ka sing tampad kon bala wala ka sing pinasulabi. Kon sugiran ka nila nga daw ara pa sa imo ang pagpasulabi base sa rasa, tindog sa katinglangan, ukon kahimtangan sa pangabuhi, ano ang dapat mo himuon? Mangamuyo sing hanuot kay Jehova parte sa imo nabatyagan, nga naga-pangabay nga buligan ka nga bag-uhon ina nga panimuot para mapakita mo sing bug-os ang iya pagkawalay pinasulabi.—Mat. 7:7; Col. 3:10, 11.

### **Espirituwal nga mga Hiyas**

**it-2-E 528 ¶15**

#### **Mga Dulot**

**Dulot nga ilimnon.** Ginahalad ang mga dulot nga ilimnon upod sa iban pa nga mga dulot, ilabi na

gid sang nagaistar na ang mga Israelinhon sa Ginsaad nga Duta. (Nu 15:2, 5, 8-10) Ginagamit sa sini ang alak (“makahulubog nga ilimnon”) nga ginabubo sa halaran. (Nu 28:7, 14; ipaang-gid ang Ex 30:9; Nu 15:10.) Nagsulat si apostol Pablo sa mga Cristiano sa Filipos: “Bisan pa gin-bubo ako kaangay sang isa ka dulot nga ilimnon sa ibabaw sini nga halad kag sa balaan nga pag-alagad nga ginhimo man ninyo bangod sang inyo pagtuo, nagakalipay ako.” Gingamit diri ni Pablo ang dulot nga ilimnon bilang ilustrasyon para ipakita ang iya kahanda sa pagsakripisyo sang iya kaugalingon para sa iya masigka-Cristiano. (Fil 2:17) Antes sia napatay, nagsulat sia kay Timoteo: “Ginabubo na ako kaangay sang isa ka dulot nga ilimnon, kag malapit na lang ako mahilway.”—2Ti 4:6.

## MAYO 10-16

### MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | NUMEROS 30-31

#### “Tumana ang Imo mga Panaad”

**it-2-E 1162**

#### Panaad

**Kinabubut-on Pero Dapat Himuon Kon Nakapanumpa Na.** Ang mga panaad ginahimo sing kinabubut-on. Pero kon nakapanaad ang isa ka tawo, dapat niya ini tumanon suno sa kasuguan sang Dios. Gani ang panaad ginasiling nga daw pareho nga ‘ginpatuman sa iya kalag,’ nga nagapahangop nga ang iya kabuhi amo ang garantiya sa iya ginpanaad. (Nu 30:2, footnote; tan-awa man ang Ro 1:31, 32.) Bangod nataya diri ang kabuhi, mahangpan naton kon ngaa ginapalig-on gid sang Kasulatan ang isa nga dapat mag-andam kag binagbinagon sing maayo ang nadalahig nga mga salabton antes maghimo sing panaad. Ginasiling sang Kasuguan: ‘Kon maghimo kamo sing panaad kay Jehova . . . Sukton ini sa inyo sang Dios, kag makasala kamo kon indi ninyo pagtumanon ini. Apang kon indi kamo magpanaad, indi kamo makasala.’—Deu 23:21, 22.

**it-2-E 1162**

#### Panaad

Isa ka hanuot nga promisa sa Dios nga himuon ang isa ka butang, maghatag sing dulot ukon regalo, magsulod sa isa ka sahi sang pag-alagad ukon maglikaw sa mga butang nga wala man ginadumilian. Ang panaad isa ka kinabubut-on nga pagpahayag nga ginahimo sing bug-os tagipusuon. Bangod isa ini ka hanuot nga promisa, pareho ini ka serioso sang pagsumpa, kag kon kaisa dungan man nga ginasambit ining duha ka tinaga sa Biblia. (Nu 30:2; Mat 5:33) Ang “panaad” amo ang pagpahayag sang intension, samtang ang “panumpa” amo ang pag-apelar sa may mas mataas nga awtoridad para pamatud-an ang ginasing sang nagapanaad ukon nagapahangop nga ginaobligar niya ang iya kaugalingon nga himuon ini. Sa masami ginahimo ang panumpa para palig-unon ang katipan.—Ge 26:28; 31:44, 53.

**w04 8/1 27 ¶14**

**Talalupangdon nga mga Punto**

**Gikan sa Tulun-an sang Numeros**

**30:6-8—Mahimo bala mapawalay pulos sang isa ka Cristiano nga lalaki ang mga saad sang iya asawa?** Tuhoy sa mga saad, si Jehova naga-pakig-angot karon sa iya mga sumilimba subong indibiduwal. Halimbawa, ang pagdedikar kay Jehova isa ka personal nga panaad. (Galacia 6:5) Ang bana wala sing awtoridad nga ipawalay pulos ukon kanselahon ini nga saad. Apang, ang asawa dapat maglikaw sa paghimo sing saad nga supak sa Pulong sang Dios ukon sa iya mga katungdanan sa iya bana.

### Espirituwal nga mga Hiyas

**it-2-E 28 ¶1**

#### Jefte

Ang mga tawo mahimo ihalad para makaalagad sing eksklusibo kay Jehova may kaangtanan sa santuaryo. Kinamatarong ini nga puede gamiton sang mga ginikanan. Amo man ini ang natabo kay Samuel, nga ginpromisa nga mag-alagad sa tabernakulo paagi sa panaad sang iya iloy nga

si Hana antes pa sia matawo. Ginpasugtan sang iya bana nga si Elkana ang iya panaad. Sang nalutas na si Samuel, ginhalad sia ni Hana sa santuaryo. Upod sa iya, nagdala man si Hana sang dulot nga sapat. (1Sa 1:11, 22-28; 2:11) Si Samson isa man ka bata nga ginhatag para mag-alagad sing eksklusibo sa Dios bilang Nazareo.—Huk 13:2-5, 11-14; ipaanggid ang awtoridad sang isa ka amay sa iya anak nga babayi nga ginsambit sa Nu 30:3-5, 16.

## **MAYO 17-23**

### **MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | NUMEROS 32-33**

#### **“Tabuga ang Tanan nga Pumuluyo sang Duta”**

**w10 8/1 23**

**Nahibaluan Mo Bala?**

**Ano ang “mataas nga mga duog” nga pirme  
ginasambit sa Hebreong Kasulatan?**

Sang manugsulod na ang mga Israelinhon sa Ginsaad nga Duta, ginsugo sila ni Jehova nga gub-on ang tanan nga ginasimbahan sang mga taga-Canaan. “Panggub-on [ninyo] ang tanan nila nga mga dios-dios nga hinimo halin sa mga bato kag metal, kag ang tanan nila nga simbahan sa mataas nga mga lugar,” siling sang Dios. (Numeros 33:52, APD) Ining mga lugar sang butig nga pagsimba mahimo nga ara sa ibabaw sang pukatod. Ang iban naman gintukod sa mga ciudad ukon sa idalom sang kahoy. (1 Hari 14:23; 2 Hari 17:29; Ezequiel 6:3) Mahimo nga may altar ini, sagrado nga mga haligi, imahen, incensario, kag iban pa nga gamit sa pagsimba.

**w08 2/15 27 ¶5-6**

**Magtuon Gikan sa Kasal-anan  
sang mga Israelinhon**

Sa karon, nagaatubang man kita sing mga pagtilaw kaangay sang mga Israelinhon sang una. Madamo sing mga idolo ang moderno nga katinglamban karon. Lakip sa sini amo ang kuarta, mga artista, humalampang, pulitiko, lider sang reli-

hion, kag bisan gani mga katapo sang pamilya. Posible nga mangin sentro sang aton kabuhi ang bisan diin sa sini. Ang pagpalambo sing suod nga kaangtanan sa mga wala nagahigugma kay Jehova mahimo nga magadul-ong sa espirituwal nga kahalitan.

Ang sayop nga pagpakigsekso isa ka bahin sang pagsimba kay Baal nga amo ang nagganyat kag nagtiplang sa madamo nga Israelinhon. Nabiktiman man sa sini nga siod ang pila sa mga alagad sang Dios karon. Halimbawa, kon nagaisahanon ang isa sa ila balay, mahimo nga mapukaw ang iya pagkamausisaon kon naga-Internet sia ukon sa di-hungod makakita sia sing mga butang nga magadagta sang iya matinlo nga konsiensia. Makapasubo gid kon ang isa ka Cristiano maganyat sa pornograpiya sa Internet!

**it-1-E 404 ¶2**

**Canaan**

Maalamon nga ‘gintuman ni Josue ang tanan nga ginsugo ni Jehova kay Moises’ parte sa paglaglag sa mga Canaanhon. (Jos 11:15) Pero wala nagtuman sing bug-os ang mga Israelinhon sa iya maayo nga pagpanguna. Wala nila bug-os nga gindula ang ginahalinan sang kahigkuan sang duta. Bangod may kaupod pa sila nga mga Canaanhon, naimpluwensihan sila sini nga sundon man ang ila ginahimo nga nagresulta sa mas madamo pa gid nga kamatayon (wala labot sa krimen, imoralidad kag idolatriya) sangsa mga napatay kuntani kon matutom lang nila nga gintuman ang ginsugo nga paglaglag sang tanan nga Canaanhon. (Nu 33:55, 56; Huk 2:1-3, 11-23; Sa 106:34-43) Ginpaandaman ni Jehova ang mga Israelinhon nga ang iya hustisya kag paghukom wala sing pinasulabi kay kon ang mga Israelinhon makigrelasyon sa mga Canaanhon, magpamana ukon magpangasawa sa ila, magpakigbahin sa ila pagsimba, kag magsunod sa ila relihioso nga mga kustombre kag tiko nga mga pagsulundan, sila man pagalaglagon kag ‘iluad sa duta.’—Ex 23:32, 33; 34:12-17; Le 18:26-30; Deu 7:2-5, 25, 26.

## Espirituwal nga mga Hiyas

*it-1-E 359 ¶2*

### Dulunan

Pagkatapos mahibalan ang geograpiko nga lokasyon sang isa ka tribo paagi sa pagabutgabot, dapat man mahibalan ang kasangkaron sang teritoryo sini base sa ikaduha nga rason: ang kadakuon sang tribo. “Partidahon ninyo ang duta nga panag-iyahan sang inyo pamilya paagi sa pagabutgabot. Dugangan ninyo ang palanublion sang daku nga pamilya, kag buhinan ninyo ang palanublion sang magamay nga pamilya. Kon ano ang magabutan sang kada isa, amo ini ang iya palanublion.” (Nu 33:54) Ang desisyon base sa pagabutgabot parte sa panguna nga geograpiko nga lokasyon magapabilin pero mahimo nga maghimo sing mga pagbag-o base sa kadakuon sang palanublion. Gani, sang nahibalan nga ang teritoryo sang Juda tuman kadaku, ginbuhinan ang kalaparon sang duta sini paagi sa paghatag sang pila ka bahin sini sa tribo ni Simeon.—Jos 19:9.

## MAYO 24-30

### MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | NUMEROS 34-36

#### “Magdangop kay Jehova”

*w17.11 9 ¶4*

#### Nagadangop Ka Bala kay Jehova?

<sup>4</sup> Pero ano ang himuon sa isa ka Israelinhon nga indi hungod nga nakapatay sing tawo? Bisan pa indi ini hungod, nakasala gihapon sia kay ginpaagay niya ang dugo sang inosente nga tawo. (Gen. 9:5) Pero pakitaan sia sing kaluoy kay tugutan sia nga makapalagyo sa isa sa anom ka ciudad nga dalangpan para indi sia mapatay sang manugtimalos sang dugo. Maamligan sia didto. Pero dapat sia mag-istar sa ciudad nga dalangpan asta mapatay ang mataas nga saserdote.—Num. 35:15, 28.

*w17.11 9 ¶6*

#### Nagadangop Ka Bala kay Jehova?

<sup>6</sup> Kon indi hungod nga nakapatay ang isa ka Israelinhon, dapat sia magpalagyo sa ciudad nga dalangpan kag “ipaathag niya sa mga gulang [sa gawang] sang ciudad kon ano ang natabo.” Dapat sia batunon sang mga gulang sa ciudad. (Jos. 20:4) Sa ulihi, pakadtuon sia sa mga gulang sang ciudad diin natabo ang pagpatay kag hukman nila sia. (**Basaha ang Numeros 35:24, 25.**) Kon magdesisyon sila nga indi hungod ang nahimo nga pagpatay, pabalikon nila sia sa ciudad nga dalangpan.

*w17.11 11 ¶13*

#### Nagadangop Ka Bala kay Jehova?

<sup>13</sup> Hilway na sa katalagman ang nagpalagyo kon ara na sia sa sulod sang ciudad nga dalangpan. Nagsiling si Jehova parte sa sini nga ciudad: “Mangin dalangpan ninyo ini.” (Jos. 20: 2, 3) Wala na magsugo si Jehova nga hukman liwat ang nakapatay sing tawo sa amo gihapon nga sala, kag wala gintugutan ang manugtimalos sang dugo nga magsulod sa ciudad para patyon ang nagpalagyo. Indi sia dapat magbatyag nga may magatimalos pa sa iya. Samtang ara sia sa ciudad, mabaton niya ang pag-amlig ni Jehova. Ini nga ciudad indi prisuhan. Makatrabaho sia diri, makabulig sia sa iban, kag maalagad niya si Jehova nga may kalinong. Huo, puede gid sia mangin malipayon!

## Espirituwal nga mga Hiyas

*w91 2/15 13 ¶13*

#### Katumbas nga Gawad Para sa Tanan

<sup>13</sup> Apang, si Adan kag si Eva wala makabenepisyo gikan sa halad. Ang Mosaikong Kasuguan may amo sini nga prinsipio: “Dili kamo magbaton sing gawad tungod sa kabuhi sang nakapatay nga tinagudilian sa kamatayon.” (Numeros 35:31) Si Adan wala nalimbungan, gani ang iya sala kinabubut-on kag hungod. (1 Timoteo 2:14) Katumbas ini sa pagpatay sa iya mga anak, kay napanubli nila karon ang iya pagkadihimpit, busa

napamatbatan sing kamatayon. Sing maathag, si Adan nagakabagay nga mapatay, kay subong himpit nga tawo, hungod nga ginpili niya ang paglapas sa kasuguan sang Dios. Supak sa matarong nga prinsipio ni Jehova nga ipadapat niya ang gawad tungod kay Adan. Apang, ang pagbayad sa sala ni Adan nagapawalay pulos sang pamatbat nga kamatayon sa mga anak ni Adan! (Roma 5:16) Sa legal nga kahulugan, ang malaglagon nga gahom sang sala gin-utod sa iya gid puno. Ang naggawad ‘nagtilaw sang kamatayon tungod sa tagsa ka tawo,’ nagaantos sang resulta sang sala para sa tanan nga mga anak ni Adan.—Hebreo 2:9; 2 Corinto 5:21; 1 Pedro 2:24.

## **MAYO 31–HUNYO 6**

### **MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | DEUTERONOMIO 1-2**

#### **“Ang Paghukom Halin sa Dios”**

**w96 3/15 23 ¶1**

#### **Si Jehova—Mahigugmaon sang Pagkamatarong kag Katarungan**

Ang gintangdo nga mga gulang sa kongregasyon obligado sa paghukom sa mga kaso sang mabug-at nga sala. (1 Corinto 5:12, 13) Kon nagahimo sini, ginadumdom nila nga ang katarungan sang Dios nagapanikasog sa pagpakita sing kaluoy kon posible. Kon wala sing sadsaran para sa sini—subong sa kaso sang dimahinu-sulon nga mga makasasala—ang kaluoy indi mahimo mapakita. Apang ang mga gulang wala nagasikway gikan sa kongregasyon sang isa nga nakasala bangod sang pagtimalos. Nagalaum sila nga ang pag-disfellowship mismo nga buhat magapamadmad sa iya. (Ipaanggid ang Ezequiel 18:23.) Sa idalom sang pagkaulo ni Cristo, ang mga gulang nagapangalagad sa interes sang katarungan, kag nagalakip ini sang mangin subong sang “palalipdan sa hangin.” (Isaias 32:1, 2) Busa dapat sila magpakita sing pagkawalaynadampigan kag pagkamakatarunganon.—Deuteronomio 1:16, 17.

**w02 8/1 10 ¶4**

#### **Mainunungon nga Magpasakop sa Awtoridad nga Gintangdo sang Dios**

<sup>4</sup> Apang, bilang hukom, indi lamang ihibalo sa Kasuguan ang kinahanglanon. Bangod di-himpit, dapat mangin alisto ang mga gulang nga pungan ang ila mismo malain nga mga huyog—subong sang kakagod, pagdampig, kag kada-lok—nga mahimo magpatiko sang ila paghukom. Ginsilingan sila ni Moises: “Dili kamo magdampig sa paghukom. Pamatian ninyo ang magamay kag ang dalagku sing alangay. Dili kamo magkahad-lok tungod sa tawo, kay ang paghukom iya sang Dios.” Huo, ang mga hukom sang Israel nagahukom para sa Dios. Daw ano yadto ka makahalawhaw nga pribilehiyo!—Deuteronomio 1:16, 17.

#### **Espirituwal nga mga Hiyas**

**w13 9/15 9 ¶9**

#### **Ang mga Pahanumdom ni Jehova Masaligan**

<sup>9</sup> Sang ang mga Israelinhon handa na sa ila pagpanglakaton sa “makahalangawa nga kamingawan,” nga naglawig sing 40 ka tuig, wala sila ginhatagan ni Jehova sing espesipiko nga mga detalye kon paano niya sila giyahan, amligan, kag atipanon. Pero pila ka beses niya ginpakita nga makasalig sila sa iya kag sa iya mga instruksion. Paagi sa haligi nga panganod kon adlaw kag haligi nga kalayo kon gab-i, ginpahanumdom ni Jehova ang mga Israelinhon nga ginagiyahan niya sila samtang nagatabok sa sinang mabudlay nga kamingawan. (Deut. 1:19; Ex. 40:36-38) Gin-aman man niya ang ila mga kinahanglanon. “Ang ila mga panapton wala magdaan kag ang ila mga tiil wala magbanug.” Huo, “wala sila makulangi sing bisan ano.”—Neh. 9:19-21.

## **HUNYO 7-13**

### **MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | DEUTERONOMIO 3-4**

#### **“Maalamon kag Matarong ang mga Kasuguan ni Jehova”**

## **it-2-E 1140 ¶15**

### **Paghangop**

Ang maukod nga pagtuon kag pag-aplikar sang Pulong sang Dios kag sang iya mga kasuguan makabulig sa isa nga makatigayon sang mas daku nga paghangop sangsa iya mga manunudlo kag mas labaw nga paghangop sangsa mga tigulang. (Sa 119:99, 100, 130; ipaanggid ang Lu 2:46, 47.) Ini bangod kay ang kaalam kag paghangop nalakip sa putli nga pagsulundan kag mga sugo sang Dios. Gani kon sundon ini sing bug-os sang mga Israelinhon mahimo sila tamdon sang mga pungsod sa ila palibot nga “maalam gid kag may paghangop nga katawhan.” (Deu 4:5-8; Sa 111:7, 8, 10; ipaanggid ang 1Ha 2:3.) Nahibaluan sang tawo nga may paghangop nga indi niya dapat paglapason ang Pulong sang Dios, gusto niya ipahisuno ang iya dalanon sa sini, kag ginapangabay niya ang bulig sang Dios para mahimo ini. (Sa 119:169) Ginatugutan niya ang mensahe sang Dios nga magtudok gid sa iya (Mat 13:19-23), ginasulat ini sa iya tagipusuon (Hul 3:3-6; 7:1-4), kag ginadumtan ang “tanang nga sayop nga dalanon” (Sa 119:104). Sang ari pa sa duta ang Anak sang Dios, nagpakita sia sang sini nga sahi sang paghangop, amo nga wala gid sia nagtinguha nga likawan ang kamatayon sa usok bangod kinahanglan niya mapatay sa sini nga paagi para matuman ang Kasulatan.—Mat 26:51-54.

## **w99 11/1 20 ¶6-7**

### **Kon Bugana ang Kaalwan**

Natingala sa iya nabatian kag nakita, mapainubuson nga nagsabat ang reyna: “Malipayon ang imo mga alagad nga nagatindog sa imo atubangan, nga nagapamati sang imo kaalam!” (1 Hari 10:4-8) Wala niya ginsiling nga malipayon ang mga alagad ni Solomon bangod ginpalibutan sila sang kahamungaya—bisan pa nga amo matuod. Sa baylo, ang mga alagad ni Solomon ginpakamaayo bangod makapamati sila pirme sa hatag-Dios nga kaalam ni Solomon. Daw ano kaayo nga halimbawa ang reyna sang Sheba sa katawhan ni Jehova karon, nga nagabenepisyo mismo sa kaa-

lam sang Manunuga kag sang iya Anak, si Jesu-cristo!

Talalupangdon man ang masunod nga komento sang reyna kay Solomon: “Kabay nga si Jehova nga imo Dios pagapakamaayuhon.” (1 Hari 10:9) Sing maathag, nakita niya ang kamot ni Jehova sa kaalam kag kabuganaan ni Solomon. Nahisuno ini sa kon ano ang ginsaad anay ni Jehova sa Israel. ‘Ang pagtuman sa akon mga kasuguan,’ siling niya, “kaalam sa inyo bahin kag paghangop sa inyo bahin sa atubangan sang mga mata sang katawhan nga makabati sining tanan nga mga kasuguan, kag magasiling gid sila, ‘Ining daku nga pungsod pat-od nga maalam kag mahinangpanon nga katawhan.’”—Deuteronomio 4:5-7.

## **w07 8/1 29 ¶13**

### **Ikaw Bala “Manggaranon sa Dios”?**

<sup>13</sup> Kon magpakamaayo si Jehova sa iya katawhan, ang pinakamaayo pirme ang iya ginahatag. (Santiago 1:17) Halimbawa, sang ginhatagan ni Jehova ang mga Israelinhon sing duta nga ila mapuy-an, ‘duta ini nga nagailig sing gatas kag dugus.’ Bisan pa ang Egipto subong man sini, ang duta nga ginahatag ni Jehova sa mga Israelinhon tuhay sa isa ka importante nga butang. Kay siling ni Moises sa mga Israelinhon ang duta nga ginahatag sa ila “ginaalila sang GINOO nga [ila] Dios.” Buot silingon nga magauswag gid sila bangod si Jehova ang magasakdag sa ila. Mientras nga matutom ang mga Israelinhon kay Jehova, pakamaayuhon niya sila sing bugana kag ang ila pagkabuhi mas maayo sangsa mga pungsod sa ila palibot. Huo, ang pagpakamaayo ni Jehova ang “nagapamanggad”!—Numeros 16:13; Deuteronomio 4:5-8; 11:8-15.

## **Espirituwal nga mga Hiyas**

## **w04 9/15 25 ¶13**

### **Talalupangdon nga mga Punto**

### **Gikan sa Tulun-an nga Deuteronomio**

**4:15-20, 23, 24—Ang pagdumili bala sa paghimo sing tinigib nga mga imahen nagakahulugan nga sayop ang paghimo sing mga representas-**

**yon sang mga butang para sa dekorasyon?** Indi. Ang ginadumili diri amo ang paghimo sing mga imahen agod simbahon—ang ‘pagyaub sa mga idolo kag pag-alagad sa ila.’ Wala ginadumili sang Kasulatan ang pagtigib sing mga eskultura ukon paghimo sing pininta nga mga laragway para dekorasyon.—1 Hari 7:18, 25.

## **HUNYO 14-20**

### **MGA BAHANDI SA PULONG SANG DIOS | DEUTERONOMIO 5-6**

#### **“Hanasa ang Inyo Kabataan nga Higugmaon si Jehova”**

**w05 6/15 20 ¶11**

#### **Mga Ginikanan, laman ang mga Kinahanglanon sang Inyo Pamilya**

<sup>11</sup> Tuhoy sa sining topiko, wala na sing teksto nga mas labi nga ginakutlo sangsa Deuteronomio 6: 5-7. Palihug buksi ang inyo Biblia kag basaha ining mga bersikulo. Talupangda nga ginhambalan ang mga ginikanan nga palambuon anay nila ang ila kaugalingon nga espirituwalidad, pabakuron ang ila gugma kay Jehova kag ipatudok sa ila tagipusuon ang iya mga pulong. Huo, kinahanglan mangin serioso kamo nga estudyante sang Pulong sang Dios, nga ginabasa ang Biblia sing regular kag ginapamalandungan ini agod nga makapalambo kamo sing husto nga paghangop kag gugma sa mga dalanon, mga prinsipio, kag mga kasuguan ni Jehova. Subong resulta, ang inyo tagipusuon mapuno sing makawiwili gid nga mga kamatuoran sa Biblia nga magapabat-yag sa inyo sing kalipay, pagtahod, kag gugma kay Jehova. Makatigayon kamo sing bugana nga maayong butang nga mapaambit ninyo sa inyo mga kabataan.—Lucas 6:45.

**w07 5/15 15-16**

#### **Paano Ko Buligan ang Akon mga Anak nga Mangin Natudluan Gid?**

Ang imo mga handum, mga tulumuron, mga luyag, kag mga intereses madayag indi lamang

sa imo ginahambal kundi sa imo man ginahimo. (Roma 2:21, 22) Kutob sa pagkalapsag, nagatuon ang mga anak paagi sa pagpanilag sing maayo sa ila mga ginikanan. Mahantop sang mga anak kon ano ang importante sa ila mga ginikanan, kag ini nga mga butang masami nga nangin importante man sa mga anak. Kon ginahigugma mo gid si Jehova, mahantop ina sang imo mga anak. Halimbawa, makita nila nga importante sa imo ang pagbasa kag pagtuon sa Biblia. Mahantop nila nga ginauna mo sa imo kabuhi ang mga intereses sang Ginharian. (Mateo 6:33) Ang imo regular nga pagtambong sa Cristiano nga mga miting kag pagpakigbahin sa pagbantala sing Ginharian nga hilikuton magapakita sa ila nga ang sagrado nga pag-alagad kay Jehova amo ang pinakaimportante sa imo.—Mateo 28:19, 20; Hebreo 10:24, 25.

**w05 6/15 21 ¶14**

#### **Mga Ginikanan, laman ang mga Kinahanglanon sang Inyo Pamilya**

<sup>14</sup> Subong sang ginapakita sang Deuteronomio 6: 7, madamo sing mga kahigayunan nga mahinun-anunan ninyo nga mga ginikanan ang espirituwal nga mga butang upod sa inyo mga kabataan. Nagalakbay man kamo nga magkaupod, nagaobra sing magkaupod sa mga ulubrahon sa balay, ukon nagaliwaliwa nga magkaupod, makapangita kamo sing mga kahigayunan nga makaman sing espirituwal nga mga kinahanglanon sa inyo kabataan. Siempre pa, indi kinahanglan nga “magwali” kamo pirme sa inyo mga kabataan tuhoy sa mga kamatuoran sa Biblia. Sa baylo, tinguhai nga huptan ang paghinun-anon sang inyo pamilya nga makapalig-on kag napatuhoy sa espirituwal nga mga butang. Halimbawa, ang Magmata! nga magasin nagaunod sing madamo nga artikulo tuhoy sa nanuhaytuhay nga mga topiko. Ining mga artikulo mahimo mangin basihan sang inyo mga paghinun-anon tuhoy sa tinuga ni Jehova nga mga kasapatan, mga lugar nga may kinaugali nga katahom sa bilog nga kalibutan, kag dalayawon nga pagkananuhaytuhay sang mga kultura kag mga pagkabuhi sang tawo. Ining mga pagsugilanunay mahimo magpahulag

sa mga pamatan-on nga magbasa sing labi pa sang literatura nga gin-aman sang matutom kag mainandamon nga ulipon nga klase.—Mateo 24: 45-47.

## **Espirituwal nga mga Hiyas**

**w19.02 22 ¶11**

**Ang Gugma kag Katarungan  
sa Israel sang Una**

<sup>11</sup> **Ang matun-an naton:** Makita ni Jehova indi lang kon ano ang makita sa aton sang iban. Ma-kita niya kon ano gid ang matuod naton nga pagkatawo, ukon ang aton tagipusuon. (1 Sam. 16:7) Indi naton matago sa iya ang aton ginahunahuna, ginabatyag, kag ginahimo. Maki-ta niya ang maayo naton nga mga kinaiya kag ginapalig-on niya kita nga padayon ini nga ipa-kita. Pero gusto niya nga hibaluon naton kon may malain kita nga ginahunahuna kag dapat naton ini isikway antes pa ini magresulta sa pag-himo sang malain.—2 Cron. 16:9; Mat. 5:27-30.

## **HUNYO 21-27**

**MGA BAHANDI SA PULONG  
SANG DIOS | DEUTERONOMIO 7-8**

**“Indi Kamo Magpamana Ukon  
Magpangasawa sa Ila”**

**w12 7/1 29 ¶12**

**Ngaa Ginapaturan sang Dios nga ang Iya  
mga Sumilimba Magminyo Lamang sa Ila  
Masigkatumuluo?**

Una sa tanan, nahibaluon ni Jehova nga luyag ni Satanas nga dagtaan ang Iya katawhan paagi sa pagpaliso sa ila sa pagsimba sa butig nga mga dios. Gani nagpaandam ang Dios nga “patalik-don [sang mga di-tumuluo] ang imo anak gikan sa pagsonod sa akon, agud nga mag-alagad sila sa iban nga mga dios.” Daku ang nadalahig sa sini. Kon ang pungsod sang Israel magsimba sa iban nga dios, madula nila ang kahamuot kag pangamlig sang Dios, sa amo mahapos lang sila malutos sang mga kaaway. Kon matabo ina, pa-

ano maggikan sa pungsod sang Israel ang gin-promisa nga Mesias? Maathag nga may rason gid si Satanas nga sulayon ang mga Israelinhon sa pagminyo sa mga di-tumuluo.

**w15 3/15 30-31**

**Pagminyo sa “Sumulunod Lamang sang Ginuo”  
—Realistiko Pa Bala?**

Apang, nag-aman si Jehova sing panuytoy sa iya Pulong nga magminyo sa sumulunod lamang sang Ginuo. Ngaa? Bangod nahibaluon niya kon ano ang maayo para sa iya katawhan. Luyag niya am-ligan ang iya mga alagad sa masakit nga epek-to sang indi maalamon nga desisyon kag luyag man niya nga mangin malipayon sila. Sang pana-hon ni Nehemias, sang madamo nga Judiyo ang nangasawa sang dumuluong nga wala nagasim-ba kay Jehova, ginpatuhuyan ni Nehemias ang indi maayo nga halimbawa ni Solomon. Bisan pa ‘ginhigugma sang Dios’ si Solomon, “bangod sa iya dumuluong nga mga asawa, nagpakasala sia.” (Neh. 13:23-26) Gani para sa kaayuhan sang iya mga alagad, ginsugo kita sang Dios nga magmin-yo lamang sang matuod nga mga sumilimba. (Sal. 19:7-10; Isa. 48:17, 18) Nagapasalamat ang matu-od nga mga Cristiano sa mahigugmaon nga pag-atipan sang Dios kag nagasalig sila sa iya pa-nuytoy. Gani, paagi sa pagpasakop sa iya bilang Manuggahom, ginakilala nila sia subong Soberano sang Uniberso.—Hulu. 1:5.

**w15 8/15 26 ¶12**

**Pilia ang Imo Kaupdanang sa Sining Katapusan  
nga mga Adlaw**

<sup>12</sup> Ang pagpili sang kaupdanang ilabi na nga im-portante sa mga indi minyo nga Cristiano nga lu-yag magminyo. Maathag ang laygay sang Pu-long sang Dios sa ila: “Indi kamo magpagota sing sampihakan upod sa mga indi tumuluo. Kay paano mag-updanang ang pagkamatarong kag pagkamalinapason? Ukon paano mag-ambitanang ang kapawa kag kadudulman?” (2 Cor. 6:14) Ang Biblia nagalaygay sa mga alagad sang Dios nga luyag magminyo nga magminyo “sa sumulunod lamang sang Ginuo,” buot silingon, magminyo la-

mang sang dedikado kag bawtismado nga sumi-limba ni Jehova nga nagakabuhi suno sa mga panudlo sang Kasulatan. (1 Cor. 7:39) Paagi sa pagminyo sang masigkatumuluo, ang isa ka Cristiano makatigayon sang isa ka kaupod nga dedikado kay Jehova kag magabulig sa ila nga mahuptan ang ila integridad sa iya.

## **Espirituwal nga mga Hiyas**

**w04 2/1 13 ¶4**

**Si Jehova Nagaaman sang Aton  
mga Kinahanglanon sa Adlaw-adlaw**

<sup>4</sup> Ang aton pagpangamuyo para sa adlaw-adlaw nga kalan-on dapat magpahanumdom man sa aton nga nagakinahanglan kita sing espirituwal nga pagkaon adlaw-adlaw. Bisan gutom gid pagkatapos sang malawig nga pagpuasa, ginpamatuhan ni Jesus ang pagsulay ni Satanas nga himuon ang bato nga tinapay, nga nagsiling: “Nasulat na, ‘Indi lamang sa tinapay mabuhi ang tawo, kundi sa tagsa ka pulong nga nagagua sa baba sang Dios.’” (Mateo 4:4) Ginkutlo diri ni Jesus si propeta Moises, nga nagsiling sa mga Israelinhon: “Ginpapaubos ka [ni Jehova] kag ginpagutuman ka kag ginpakaon ka sang man-na, nga wala mo makilala, ukon makilala sang imo mga ginikanan; agod nga mapakilala ka niya nga indi lamang paagi sa kalan-on nagakabuhi ang tawo, kundi paagi sa tagsa ka butang nga nagagua sa baba sang GINUO nagakabuhi ang tawo.” (Deuteronomio 8:3) Ang pag-aman ni Jehova sang manna sa mga Israelinhon wala lamang naghatag sang pisikal nga pagkaon kundi sang espirituwal man nga mga leksion. Ang isa ka espirituwal nga leksion amo nga sila “magatipon sa adlaw-adlaw sang bahin sa tagsa ka adlaw.” Kon sobra para sa sina nga adlaw ang ila gintipon, ang nabilin nagpan-os kag gin-uludan. (Exodo 16:4, 20) Apang, wala ini matabo sa ikan-um nga adlaw diin kinahanglan nila magtipon sing doble para sa ila mga kinahanglanon sa Adlaw sang Pagpahuway. (Exodo 16:5, 23, 24) Gani ang manna nagpahanumdom gid sa ila nga dapat mangin matinumanon sila kag ang ila mga

kabuhi nasandig indi lamang sa tinapay kundi sa “tagsa ka butang nga nagagua sa baba sang GINUO.”

## **HUNYO 28–HULYO 4**

**MGA BAHANDI SA PULONG  
SANG DIOS | DEUTERONOMIO 9-10**

**“Ano Bala ang Ginapangayo ni Jehova  
nga Inyo Dios sa Inyo?”**

**w09 10/1 10 ¶3-4**

**Ano Gid Bala ang Ginapangayo ni Jehova  
sa Aton?**

Ngaa ginatuman naton ang Dios sing kinabubuton? Ginsambit ni Moises ang isa ka rason: ‘Kahadluki ang GINOO nga imo Dios.’ (Bersikulo 12) Indi ini kahadlok nga silutan kita kundi isa ini ka mapuslanon kag tudok nga pagtahod sa Dios kag sa iya mga kasuguan. Kon may amo kita sini nga kahadlok sa Dios, indi gid naton luyag nga mapasubo sia.

Apang, ano gid dapat ang magpahulag sa aton nga tumanon ang Dios? Si Moises nagsiling: ‘Higugmaa si Jehova, kag alagda Sia sa bug-os mong tagiposoon kag sa bug-os mong kalag.’ (Bersikulo 12) Indi lamang balatyagon ang nagapahulag sa aton sa paghigugma sa Dios. Suno sa paathag sang isa ka libro: “Ang Hebreo nga verb para sa balatyagon nagapatuhoy man kon kaisa sa mga butang nga ginahimo naton bangod sa sugo sang aton balatyagon.” Buot sili-ngon, kon ginahigugma gid naton ang Dios, himuon naton ang mga butang nga makapahalipay sa iya.—Hulubaton 27:11.

**w09 10/1 10 ¶6**

**Ano Gid Bala ang Ginapangayo ni Jehova  
sa Aton?**

Pakamaayuhon kita sang Dios kon tumanon naton sia sing kinabubuton. Si Moises nagsiling: “Tumana ang tanan niya nga mga kasuguan. Ginahatag ko ini sa inyo karon nga adlaw para sa inyo kaayuhan.” (Bersikulo 13, Maayong Balita

nga Biblia) Ang tanan nga kasuguan ni Jehova para gid sa aton kaayuhan. Ngaa? Kay suno sa Biblia, “ang Dios gugma.” (1 Juan 4:8) Gani, ang tanan nga ginasugo niya sa aton para gid sa aton dayon nga kaayuhan. (Isaias 48:17) Kon himuon naton ang tanan nga ginapangayo ni Jehova sa aton, malikawan naton ang madamo nga problema karon kag matigayon naton ang walay katapusan nga pagpakamaayo sa palaabuton sa paggahom sang iya Ginharian.

## **c/ 16 ¶2**

### **Mahimo Gid Bala Ikaw ‘Makapalapit sa Dios’?**

<sup>2</sup> Si Abraham sang una nangin subong sini kasuod. Gintawag ni Jehova ini nga patriarka nga “akon abyan.” (Isaias 41:8) Huo, ginkabig ni Jehova si Abraham nga abyan niya. Natigayon ni Abraham ining suod nga kaangtanan bangod “nagtuo [sia] kay Jehova.” (Santiago 2:23) Nagapangita man karon si Jehova sing mga kahigayunan agod ‘mangin malapit’ sia sa mga nagalagad sa iya bangod sa gugma. (Deuteronomio 10:15) Ang Iya Pulong nagapalig-on: “Magpalapit kamo sa Dios, kag magapalapit sia sa inyo.” (Santiago 4:8) Makasapo kita sa sining mga pulong sing pangagda kag saad.

## **Espirituwal nga mga Hiyas**

### **it-1-E 103**

#### **Anakim**

Isa ka rasa sang dalagku nga mga tawo nga nagaistar sa mga kabukiran kag baybayon nga bahin sang Canaan, ilabi na sa B nga bahin sini. May tatlo ka prominente nga mga lalaki sang mga Anakim ang nagaistar sadto sa Hebron nga sanday Ahiman, Sesai, kag Talmi. (Nu 13:22) Didto una nakita sang 12 ka Hebreo nga mga espiya ang mga Anakim, amo nga ang 10 sa ila nagsugid sang makahaladlok nga balita parte sa ila nakita. Nagsiling sila nga ini nga mga tawo kaliwat sang mga Nefilim nga nagkabuhi antes sang Baha, kag kon ipaanggid sa ila daw mga “tibakla” lang ang mga Hebreo. (Nu 13:28-33;

Deu 1:28) Bangod sobra sila kataas, sa ila ginapaanggid ang daw higante nga mga lalaki sang mga Emim kag mga Refaim kon ginalaragway ang mga ini. Ginapakita nga bangod sang ila kakusog nag-utwas ang hulubaton nga: “Sin-o ang makabato sa mga anak ni Anak?”—Deu 2:10, 11, 20, 21; 9:1-3.